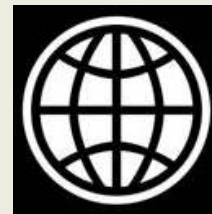

معلومات تازه افغانستان: از روند انتقال تا مرحله تحول

---

۲۹ جنوری ۲۰۱۴ میلادی
جلسه اختصاصی بورد مشترک نظارت و انسجام

بانک جهانی

فهرست

- پیشرفت و چالشها
- نکات کلیدی از کنفرانس توکیو و گزارش روند انتقال
- انکشافات اخیر وضعیت اقتصادی و امور مالی
- دورنمای بعد از سال ۲۰۱۴ میلادی – اجندای اصلاحاتی
  - اطمینان از چگونگی پایداری نظام مالی
  - محرکین و امکانات رشد
  - نیروی بشری و مهارت ها
  - تقویت حکومتداری و نهاد ها

دهه اخیر: پیشرفت های قابل ملاحظه اقتصادی و اجتماعی

• رشد اقتصادی:

— میزان رشد اقتصادی بطور اوسط ۹,۴ در صد بین سالهای ۲۰۰۳ الی ۲۰۱۲ بوده است.

— افزایش عاید سرانه هر شخص از ۱۸۶ دلار امریکایی در سال ۲۰۰۲ میلادی به ۶۸۸ دلار امریکایی در سال ۲۰۱۲ میلادی

— عواید داخلی دولت از ۳ در صد مجموع تولید ناخالص داخلی در سال ۲۰۰۲ به ۱۱ در صد در سال ۲۰۱۱ میلادی افزایش نموده است.

— بهبود مدیریت در امور مالی عامه سبب افزایش مصارف از طریق بودجه از ۳۴۶ میلیون دلار در سال ۲۰۰۲ به ۴,۹ میلیارد دلار در سال ۲۰۱۲ گردید.

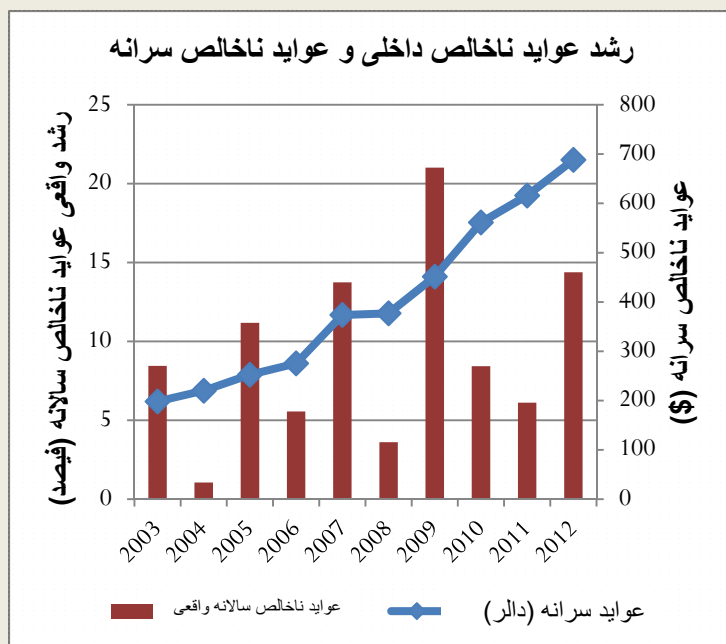
• پیشرفت های اجتماعی

— میزان شمولیت در مکاتب از یک میلیون متعلم در سال ۲۰۰۱ میلادی (شمار اندک دختران) به ۹.۲ میلیون متعلم (از جمله ۳.۶ میلیون دختر) در سال ۲۰۱۳ میلادی افزایش یافته است.

— دسترسی به آب پاک آشامیدنی از ۲۲ در صد مجموع نفوس به ۵۰ در صد افزایش یافته است.

— توقع عمر بطور قابل ملاحظه به ۶۴ سال افزایش یافته است.

— میزان مرگ و میر مادران در زمان ولادت بیشتر از نصف کاهش یافته است.

افغانستان به چالشهای نهایت دشوار در عرصه کاهش فقر، ایجاد فرصتهای اشتغال و فراهم آوری خدمات مواجه است

- عاید سرانه این کشور در پایین ترین سطح در مقایسه به سایر کشور های منطقه و در رده ۲۰ پایین ترین کشور های جهان قرار دارد.
- این کشور نهایت وابسته به کمکها بوده که مجموعاً این کمکها ۴۷ در صد تولید ناخالص داخلی را در سال ۲۰۱۲ تشکیل میداد.
- ایجاد فرصتهای اشتغال نهایت پرچالش بوده که در هر سال ۴۰۰۰۰۰ نیروی جدید به بازار کار می پیوندند.
- میزان فقر هنوز هم در سطح بلند باقیمانده که ۳۶ در صد در فقر بسر میبرند و بیشتر از ۵۰ در صد آنها در معرض آسیب پذیری شناسایی شده اند.
- میزان مرگ و میر نوزادان در سطح بلند در مقایسه به سایر کشور ها قرار داشته و فقط ۲۵ درصد افغانان باسواد هستند.
- بی باوری نسبت به امنیت و ثبات نیز در سطح بالا قرار داشته و دورنمای انکشافی را متاثر میسازد.

کشورهای دارای عواید کم و متوسط	اسیای جنوبی	افغانستان	شاخص (۲۰۱۱)
۱۸۹۱	۱۴۱۰	۶۲۰	عاید سرانه (\$))
۱۵،۵	۱۱،۹	۱۱،۳	عواید (فیصدی تولید ناخالص داخلی)
۶۶	۶۶،۴	۶۴	توقع عمر
۴۶،۸	۴۸،۳	۷۲،۲	مرگ و میر کودکان (در هر ۱۰۰۰ تولد)
۸۷،۴	۹۰،۲	۶۰،۶	بهبود اب اشامدنی (% نفوس)
۱۰۵،۵	۱۱۰	۹۸،۲	شمولیت در مکاتب ابتدایی (% اساسی)
۶۱،۴	۵۸،۷	۴۸،۶	شمولیت در مکاتب متوسطه (% اساسی)

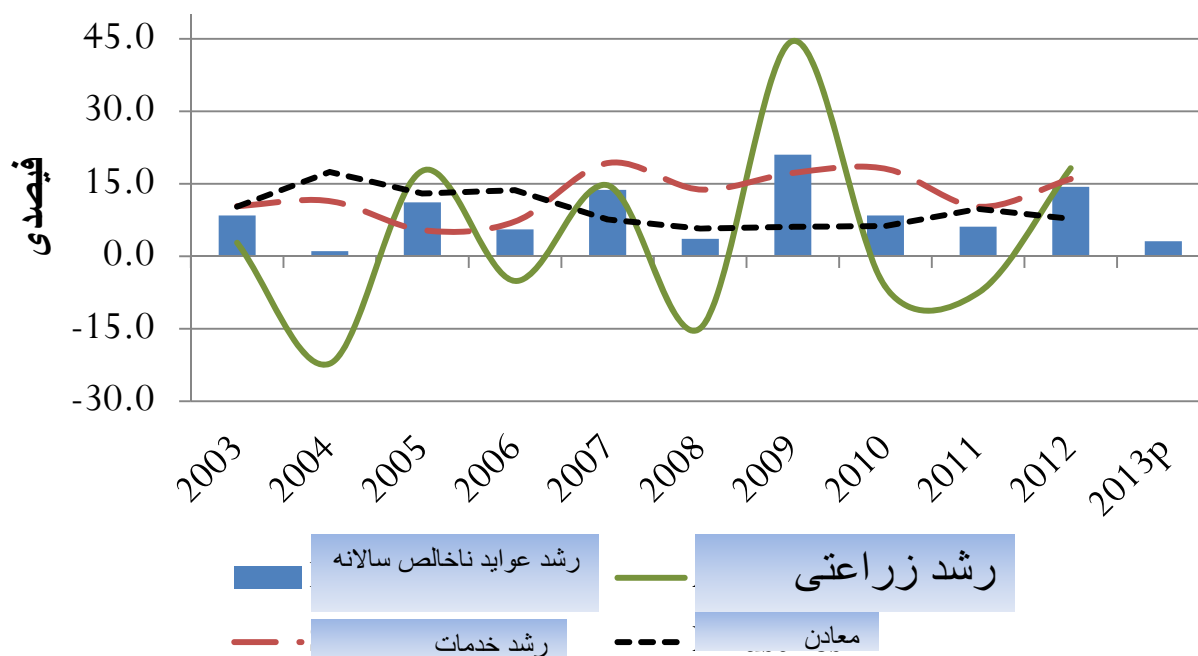
نکات مهم کنفرانس توکیو و گزارش بانک جهانی تحت عنوان افغانستان در انتقال (۲۰۱۲)

- در صورت بهبود وضعیت امنیتی و ثبات، رشد اقتصادی در سالهای ۲۰۱۲ الی ۲۰۱۸ میلادی طور اوسط ۵ درصد سالانه پیشبینی گردیده بود.
- در صورت تطبیق اصلاحات پالیسی در سکتور های کلیدی، رشد اقتصادی به ۷ درصد در سالهای ۲۰۱۲ الی ۲۰۱۸ میلادی افزایش خواهد یافت.
- تمویل مصارف و نیازمندی های انکشافی و امنیتی افغانستان مستلزم کمکهای بلاعوض و بهبود در جمع اوری عواید میباشد.
- هرگونه کاهش در کمکهای جامعه جهانی پایین تراز سطح پلان شده سبب بطنی شدن پیشرفتهای در کاهش فقر، ایجاد فرصتهای اشتغال و فراهم اوری خدمات میگردد.

پس از رشد اقتصادی قابل ملاحظه در سال ۲۰۱۲ میلادی، افزایش بی ثباتی و محصولات اندک زراعتی باعث رکود این رشد در سال ۲۰۱۳ گردید

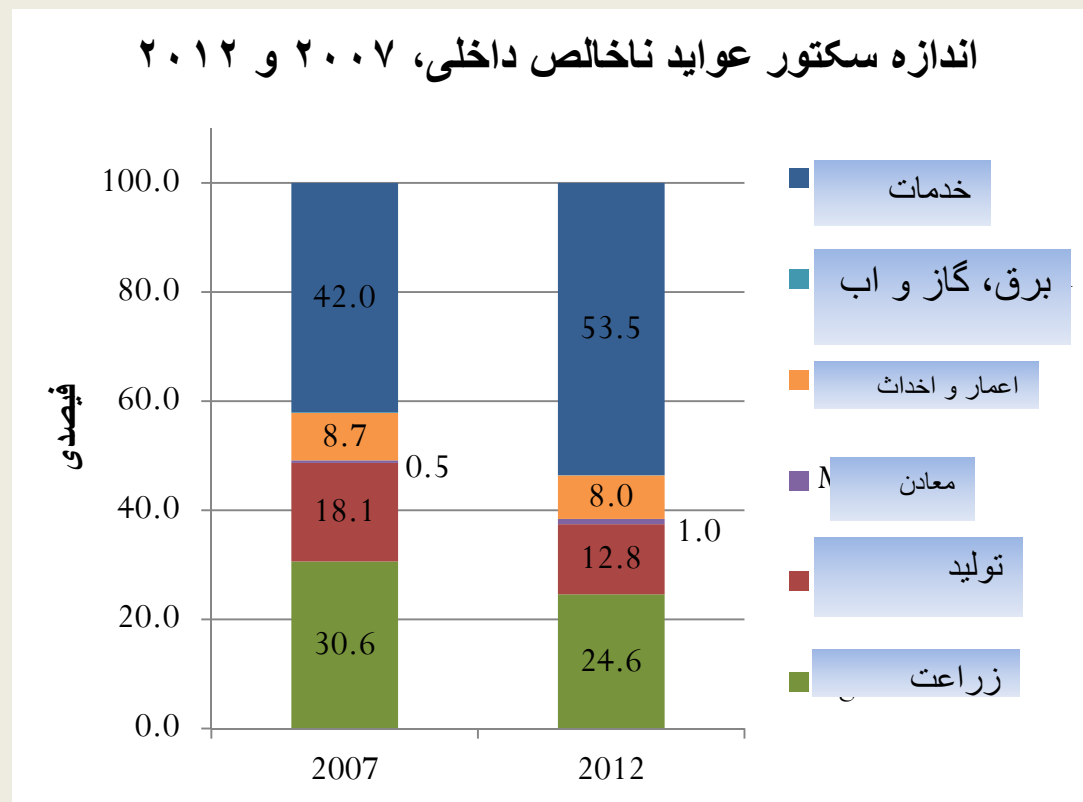
- رشد اقتصادی در سال ۲۰۱۲ میلادی ۱۴،۴ درصد بدلیل حاصلات زیاد زراعتی و رشد سریع خدمات
- رشد اقتصادی بطور چشمگیر در سال ۲۰۱۳ میلادی به ۳،۱ درصد کاهش یافت.
- تعداد شرکت های ثبت و راجستر شده در ۷ ماه اول سال ۲۰۱۳ میلادی به ۴۳ درصد کاهش یافت.
- تولید مواد مخدر به ۴۹ درصد در سال ۲۰۱۴ میلادی افزایش یافته که به ۵۵۰۰ تن و یا تقریباً ۴،۶ درصد تولید ناخالص داخلی براساس قیمت در مزرع میباشند.

رشد حقیقی تولید ناخالص داخلی و سکتور های اقتصادی

- رشد اقتصادی در سال ۲۰۱۴ میلادی نیز اندک خواهد بوده که ۳.۵ درصد تخمین میشود، که ممکن این رقم بدلیل بی ثباتی بیشتر کاهش یافته و ممکن سبب رکود اقتصادی شود.

زراعت و خدمات منحصیث فاکتور های فعالیت های اقتصادی باقی میماند

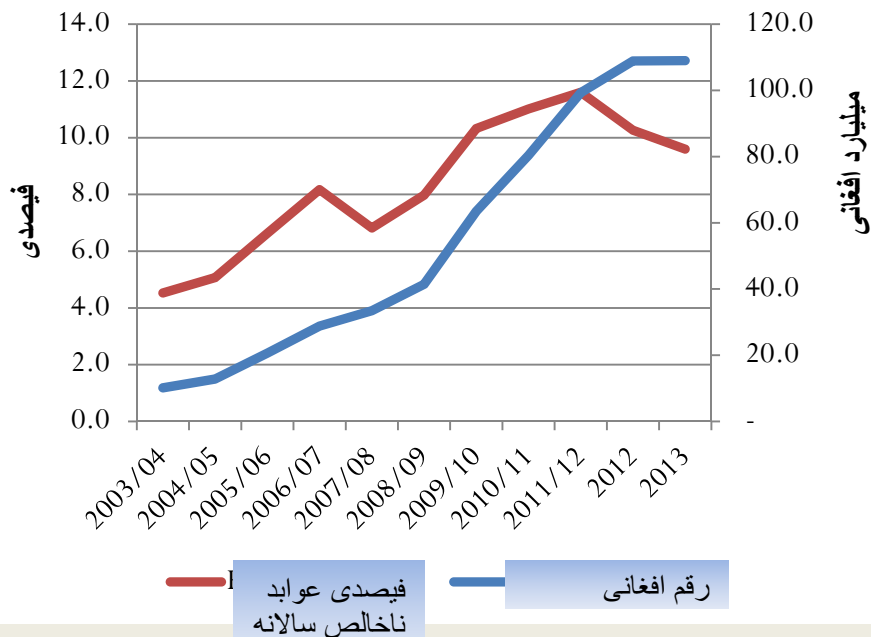
تولید ناخالص داخلی در
سال ۲۰۰۷
۹،۸ میلیارد دالر

تولید ناخالص داخلی در
سال ۲۰۱۲
۲۰،۵ میلیارد دالر

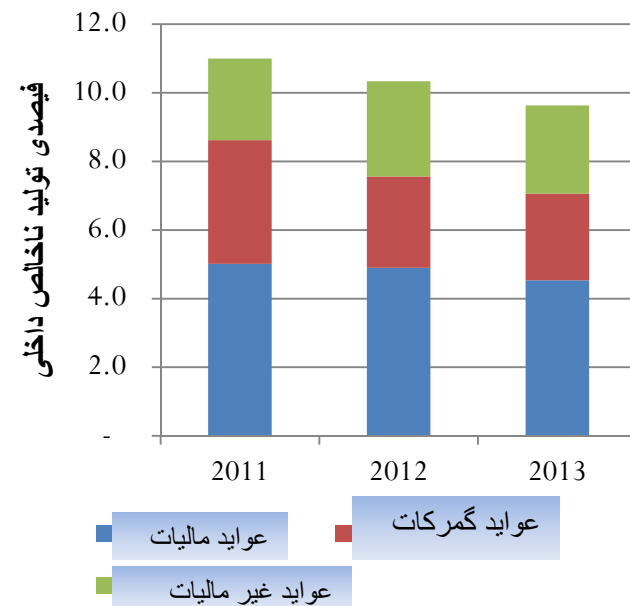
پس از یک دهه پیشبرد خوب امور مالی، جمع اوری عواید در سالهای ۲۰۱۲ و ۲۰۱۳ کاهش یافته است

- عواید داخلی ۱۰۹ میلیارد افغانی و یا معادل ۹،۶ درصد تولید ناخالص داخلی در سال ۲۰۱۳ میلادی میباشد. در حالیکه عواید داخلی ۱۰،۳ درصد تولید ناخالص داخلی در سال ۲۰۱۲ میلادی (۱۰۹ میلیارد افغانی) و ۱۱ درصد در سال ۲۰۱۱ میلادی بود.
- این کاهش عواید بحیث فیصدی تولید ناخالص داخلی بدلیل بطنی شدن فعالیتهای اقتصادی و ضعف در تطبیق قانون میباشد.
- وزارت مالیه یک سلسله اقدامات را جهت بلندبردن جمع اوری عواید رویدست گرفته است اما تاثیر بسیار اندک داشته اند: از کاهش سریع عواید جلوگیری بعمل آمده است اما سیر نزولی آن تغییر نخورده است.
- چون بی ثباتی و بطنی شدن رشد اقتصادی جمع اوری عواید را متاثر میسازد از همین رو عواید در سال ۲۰۱۴ نیز ۱۰ درصد تولید ناخالص داخلی پیشبینی میشود.

عواید داخلی از ۲۰۰۳ الی ۲۰۱۳

ترکیب عواید

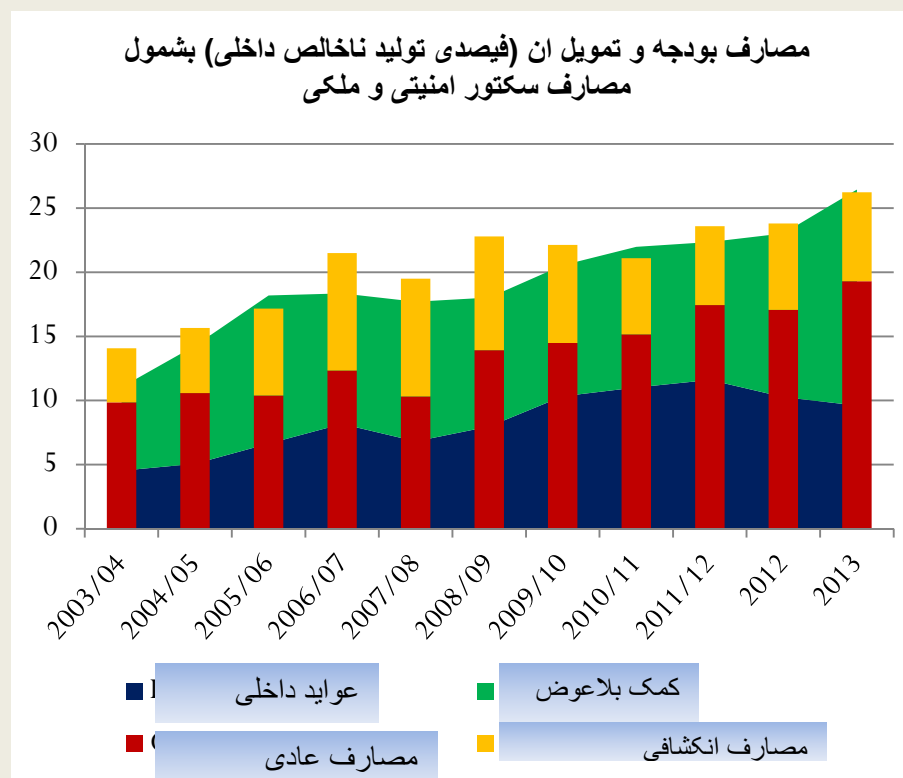

بیشتر از ۵۰ درصد مجموع مصارف بودجه از طریق کمکهای بلاعوض تمویل
میشود.....

و قسمت بیشتر مصارف عادی از طریق بودجه صورت میگیرد

- در سال ۲۰۱۳ میلادی، مجموع مصارف بودجه ۵،۴ میلیارد دلار امریکایی (ویا ۲۶ درصد تولید ناخالص داخلی) میباشد، که ۲ میلیارد دلار آن توسط عواید داخلی و متباقی توسط کمکهای بلاعوض تمویل گردید.
- مصارف خارج از بودجه کاملاً توسط کمکهای بلاعوض تمویل گردیده که ان هم ۲۵ تا ۳۰ درصد تولید ناخالص داخلی تخمین میشود.
- مصارف عادی فعالیتها از ۱۲ درصد تولید ناخالص داخلی در سال ۲۰۰۶ میلادی به ۱۹ درصد در سال ۲۰۱۳ میلادی افزایش یافته این در حالیست که مصارف انکشافی از ۹ درصد تولید ناخالص داخلی در سال ۲۰۰۶ میلادی به ۷ درصد سال ۲۰۱۳ کاهش یافته است.

بعد از ۲۰۱۴ میلادی:
پالیسی ها برای کاهش فقر و انکشاف

جهت نیل به اهداف پالیسی اصلاحاتی در میان مدت اقدامات در چهار عرصه ذیل نیاز است:

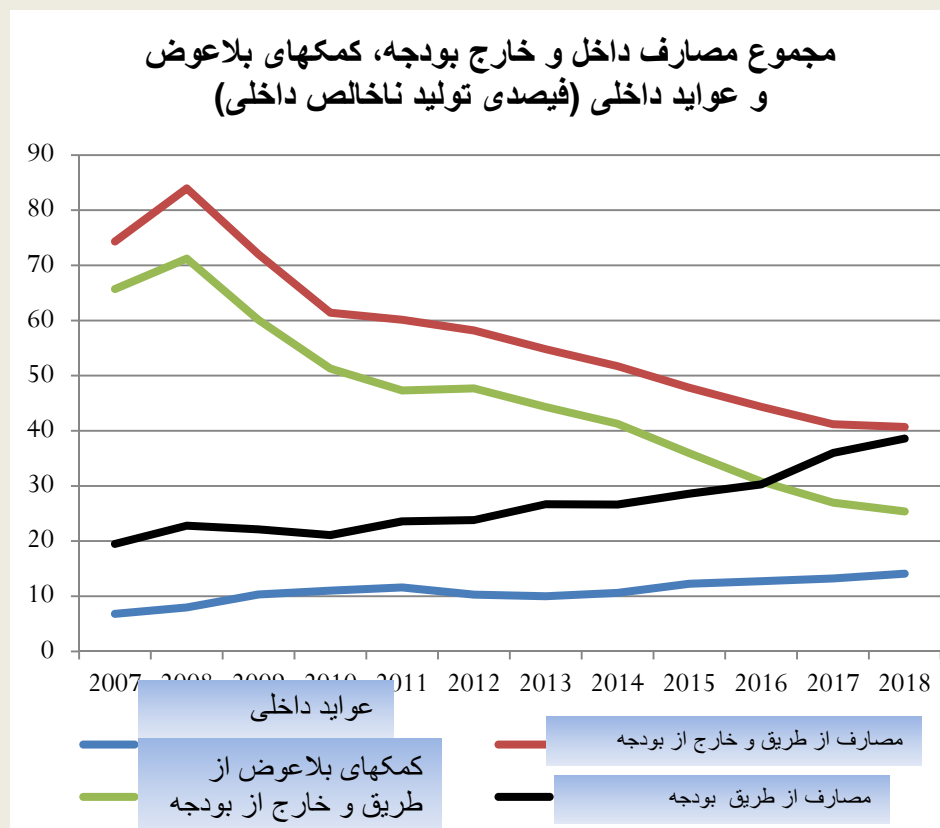
- i. ثبات و پایداری در جمع آوری عواید، بدست آوردن کمکهای بلاعوض و صرفه جوی در مصارف امور غیر نظامی
- ii. حمایت از رشد اقتصادی به رهبری سکتور خصوصی جهت ایجاد فرصتهای اشتغال از طریق بهره برداری امکانات زراعتی، خدماتی و سکتور منابع طبیعی از طریق همکاری های منطقی
- iii. رشد ظرفیت هر بیشتر نیروی بشری و مهارتها
- iv. تداوم تقویت حکومتمداری و نهاد ها

ثبات امور مالی مستلزم جمع اوری عواید داخلی و حصول اطمینان برای دریافت کمکهای بلاعوض

- بلند بردن سطح جمع اوری عواید جهت رسیدن به هدف ۱۸ درصد مجموع تولید ناخالص داخلی الی سال ۲۰۱۸ میلادی نیاز به تلاشهای مستحکم در جهت تطبیق قانون، تطبیق پروسه جمع اوری «مالیه بر ارزش افزوده» و پیشرفت نهایی سازی چارچوب مقررات سکتور معادن میباشد.

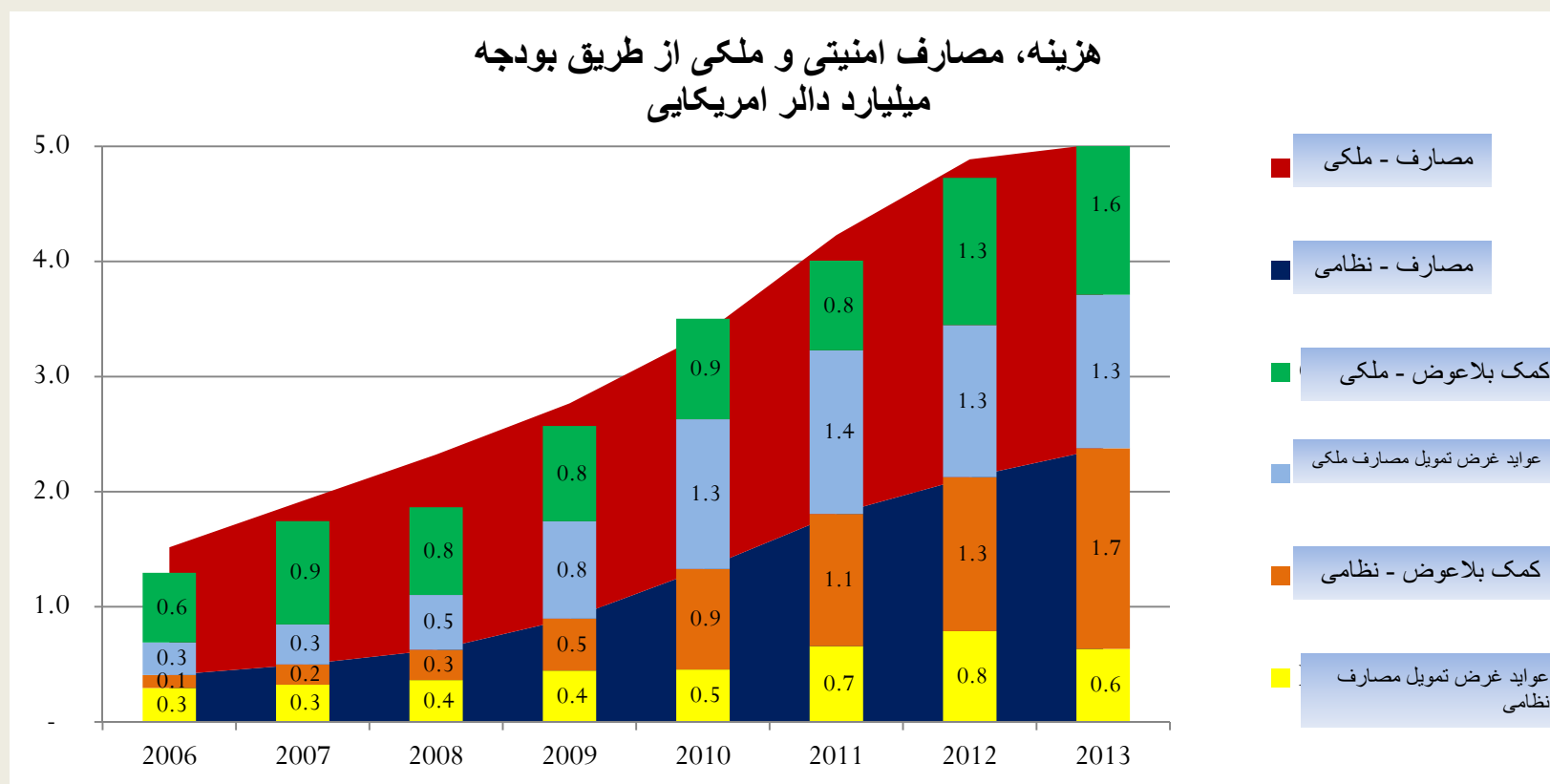
- مجموع مصارف داخل و خارج بودجه الی سال ۲۰۱۸ میلادی به ۴۱ درصد تولید ناخالص داخلی تخمین شده (که از جمله ۳۸ درصد آن از طریق بودجه صورت میگیرد) به همین دلیل کسر تمویل بودجه در سال ۲۰۱۸ به ۲۵ درصد تولید ناخالص داخلی (۷ میلیارد دالر) تخمین میشود.

- توقع میرود که افغانستان به کمکهای بلاعوض جامعه جهانی در سالهای آینده نیاز مبرم داشته که این رقم به ۲۰ درصد تولید ناخالص داخلی الی سال ۲۰۲۵ میلادی تخمین میشود.

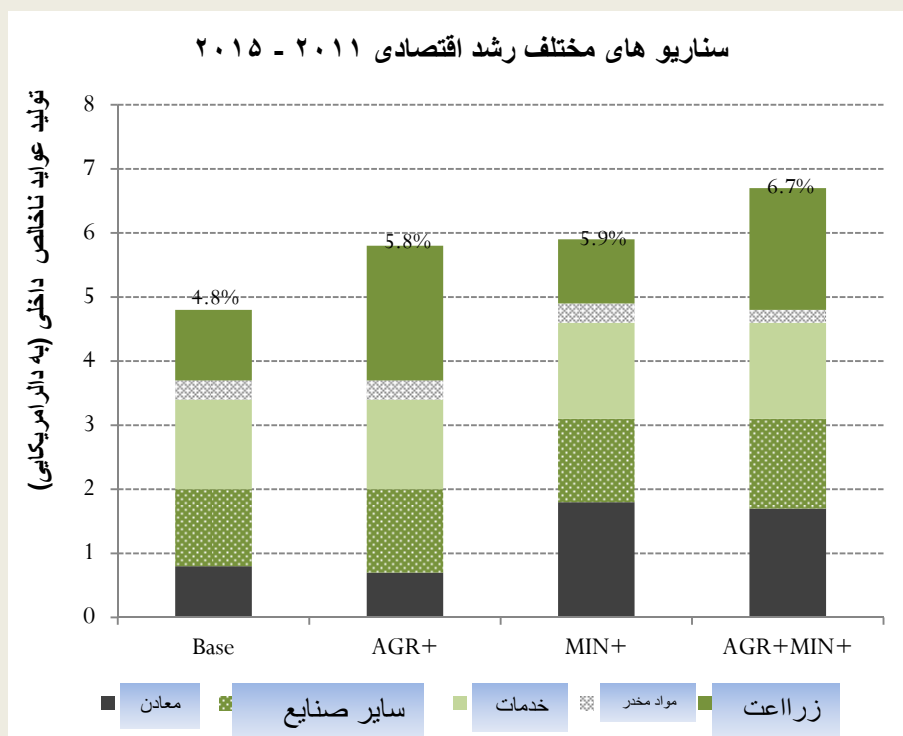
چنانکه مصارف امنیتی از طریق بودجه ازدیاد میابد، حفظ مصارف عادی و انکشافی بطور متوازن در آینده ضروری است

- مصارف امنیتی از طریق بودجه از ۵۰۰ میلیون دالر در سال ۲۰۰۷ میلادی به ۲،۴ میلیارد دالر امریکایی در سال ۲۰۱۳ افزایش یافته است.
- مصارف ملکی از طریق بودجه (بخصوص زیربنا، زراعت، انکشاف دهات) بحیث فیصدی تولید ناخالص داخلی کاهش یافته در حالیکه مصارف در عرصه های معارف، صحت و مصونیت اجتماعی به سطح خود باقیمانده اند.
- بنابر ازدیاد مصارف امنیتی در آینده و محدودیت در تمویل ان، فراهم اوری منابع تمویلی برای مصارف ملکی برای رشد اقتصادی و عرضه خدمات ضروری پنداشته میشود .

حمایت رشد اقتصادی بعد از انتقال همراه با اشتغال زایی: محركين عمده: زراعت، صنايع استخراجي و خدمات

- رشد اقتصادی پس از روند انتقال در سالهای ۲۰۱۵ - ۲۰۱۸ در سناریوی اساسی سالانه بطور اوسط ۵ درصد تخمین شده که کمتر از ۹،۴ درصد میزان رشد در سالهای ۲۰۰۳ الی ۲۰۱۳ میباشد.
- توقع میرود تا زراعت، معادن و خدمات عمده ترین فاکتور های رشد باشند.
- تطبیق اصلاحات جهت ترغیب محصولات زراعتی و توسعه سکتور معادن ممکن رشد اقتصادی را به ۶،۷ درصد در سالهای ۲۰۱۵ الی ۲۰۲۵ افزایش دهد.

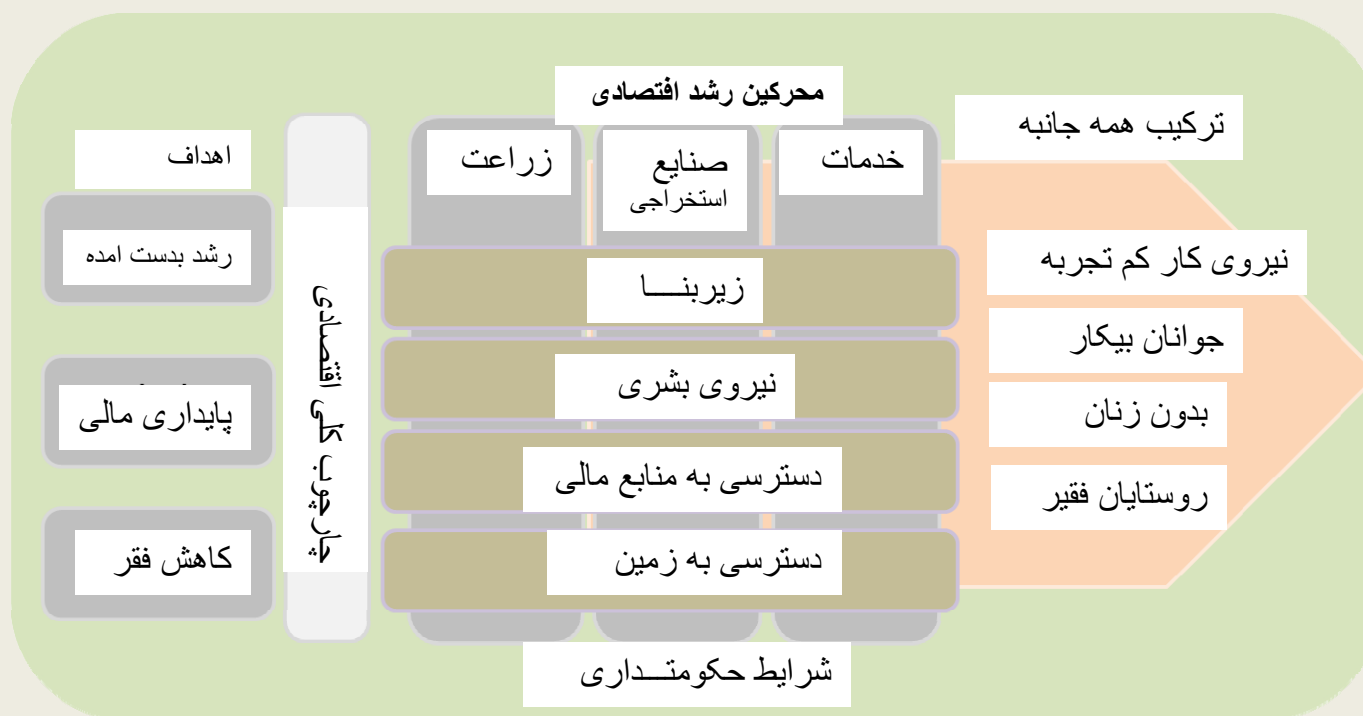
ایجاد فرصت های اشتغال ممکن در سکتور های زراعت و خدمات صورت گیرد.

تأثیرات کاریابی در سکتور معادن انقدر ملموس نخواهد بود.

استفاده از امکانات همگرایی منطقه‌ای و شهرسازی سبب ایجاد فرصت‌های اشتغال و رشد می‌گردد.

اصلاحات جهت تسریع رشد اقتصادی و اشتغال زایی: زیربنا، نیروی بشری، دسترسی به زمین و منابع مالی، محیط و شرایط سرمایه گذاری

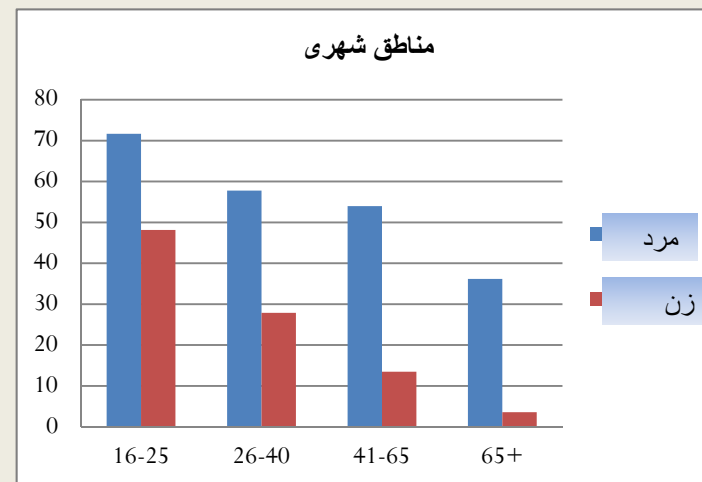
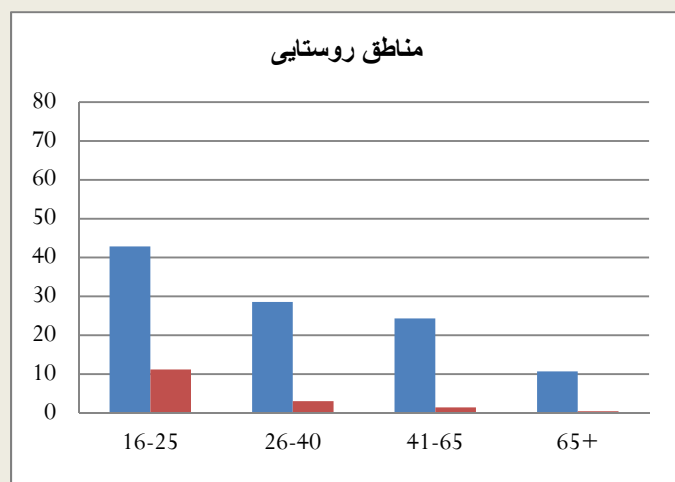
- بهبود زیربنا، نیروی بشری، دسترسی به زمین و منابع مالی و محیط و شرایط سرمایه گذاری باعث ایجاد فرصت‌های اشتغال و رشد اقتصادی در همه عرصه ها می‌گردد.
- ازدیاد محصولات زراعتی نیاز به سرمایه گذاری در اعمار ویا بازسازی سیستم آبیاری، خدمات ترویج و استفاده درست از فرصت‌ها جهت کشت محصولات با ارزش و مورد نیاز دارد.
- بهره برداری منابع استخراجی مستلزم تدوین و تطبیق چارچوب مقرارتی مناسب و همچنان فراهم اوری منابع مالی و زیربنا های مورد نیاز میباشد.

بهبود سطح سواد و مهارتها غرض رشد اقتصادی و ایجاد فرصتهای اشتغال در میان مدت ضروری است

- بهبود نیروی بشری و مهارتها مستلزم:
  - تداوم و توسعه دسترسی متوازن و یکسان به تعلیمات ابتدایی، تخنیک و مسلکی و عالی میباشد.
  - تقویت سیستم های مربوطه جهت عرضه خدمات با کیفیت ابتدایی و متوسطه.
  - ایجاد ارتباط مستقیم میان کورس های آموزشی تعلیمات مسلکی و تخنیک براساس نیازمندی های مارکیتها
- تقویت تلاش ها برای بهبود دسترسی زنان به تعلیمات ابتدایی، تخنیک و مسلکی و عالی مخصوصاً توجه لازم در راستای اشتراک زنان در بازار کار صورت گیرد.
- بهبود دستاوردهای صحتی مستلزم گسترش و توسعه پروگرامهای تغذیوی و واکسناسیون، تقویت سیستم های وزارت صحت عامه، بهبود خدمات شفاخانه ها در سطح خوبی قرار ندارند، میباشد.

میزان سواد براساس سن، موقعیت باشنده گان و جنسیت (فیصدی)

بهبود حکومتداری مهمترین جز پایداری نظام حکومتداری در افغانستان میباشد

- پیشرفت ها در ساحات کلیدی حکومتداری بخصوص مبارزه علیه فساد، تطبیق قانون و مقررات چندان ملموس نبوده که حتی افغانستان در پایین ترین جایگاه در فهرست فساد سازمان شفافیت بین المللی در دو سال اخیر قرار دارد.
- بهبود حکومتداری و حسابدگی مهمترین اقدامات جهت بهبود عرضه خدمات، ترغیب سرمایه گذاری ها و حمایت از ایجاد فرصتهای اشتغال و رشد اقتصادی در افغانستان میگردد.
- بهبود محیط و شرایط حکومتداری نیاز بر توجه در یک سلسله ساحات ذیل دارد:
  - بهبود عرضه خدمات در سطح قریه جات از طریق بودجه سازی بهتر ولایات، مدیریت بهتر حفظ و مراقبت و ارتقای ظرفیت ها.
  - در بخش اصلاحات اداری، ارتقای ظرفیت و مؤثریت ادارات ملکی مهمترین جز بهبود محیط و شرایط حکومتداری میباشد.
  - جهت تقویت مدیریت امور مالی عامه، در حالیکه یک تعداد پیشرفتها در عرصه شفافیت بودجه، مدیریت مالی خزاین صورت گرفته اما باید این پیشرفتها در سایر عرصه ها بخصوص غیر مرکزی سازی تدارکات، تطبیق بودجه انکشافی و امنیت میباشد.

نتیجه گیری

- ابهامات نسبت به آینده سیاسی و امنیتی مستقیماً روی تداوم تأثیرات پروسه انتقال اثر گذار است.
- بلند رفتن رشد اقتصادی مستلزم پیشرفت ها در ساحات کلیدی (زراعت، معادن، خدمات) بوده که به امنیت و ثبات رابطه نزدیک دارد.
- در صورتیکه اصلاحات مشخص (بطور مثال قانون معادن) در ماه های آینده تطبیق نگردد، حکومت جدید به چالشهای بزرگ روبر خواهد گردید
- اخیراً ضعف در جمع آوری عواید بدین معنی است که حکومت آینده اقدامات لازم را رویدست گیرد که سالانه عواید بیشتر معادل به یک در صد تولید ناخالص داخلی در سالهای ۲۰۱۵ - ۲۰۱۸ بوجود آورد.
- پیشرفت در تطبیق اصلاحات، بهبود امنیت و ثبات و تداوم تعهدات جامعه بین المللی غرض فراهم آوری کمکهای بلاعوض مورد ضرورت سبب حمایت از تلاشهای دولت غرض کاهش فقر، ایجاد فرصتهای اشتغال، چالشهای موجود در غرضه خدمات میباشد.